

Motion till riksdagen 2020/21:4050

av **Martin Kinnunen m.fl. (SD)**

med anledning av prop. 2020/21:183 Utfodring av vilt

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frågan om utfodring av vilt i första hand ska regleras direkt mellan markägare, arrendatorer och jägare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att länsstyrelserna ska ges i uppdrag att medverka till att markägare, arrendatorer och jägare inbördes kommer till enighet om reglerna för utfodring av vilt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen, genom sina myndigheter, endast bör få besluta om begränsningar eller förbud mot utfodring av vilt när markägare, arrendatorer och jägare inte kunnat komma överens om en frivillig ordning i de fall där det finns en påvisat stor skada och situationen annars förblir oförändrad, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska definiera vad som kan anses utgöra påvisat stor skada och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en generell regel om att vilt inte får utfodras närmare än ett visst fastställt avstånd från allmän asfalterad väg eller grannes mark med växande grödor, såvida annat inte överenskommit mellan markägare, arrendatorer och jägare, och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de begränsningar av utfodring av vilt som här regleras endast ska omfatta klövvilt och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) eller en annan myndighet bör få i uppdrag att i fall av smittorisk besluta om begränsningar i utfodring av vilt samt vidta andra utfodringsåtgärder som anses nödvändiga för att hindra smittspridning och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en kommun eller statlig myndighet ska kunna begränsa utfodring med sockerbetor och jämförbara rotfrukter om utfodringen sker i sådant omfång att det kan få menliga effekter på intilliggande odlade marker, skog, trafiksäkerhet eller djurens hälsa, förutsatt att markägare, arrendatorer och jägare inte kunnat enas om en lösning och trots medling från länsstyrelsen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att effekterna av den reglering som införs ska utvärderas inom en period på två till fem år och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverigedemokraterna noterar att regeringen i sin proposition eftersträvat att gå riksdagen till mötes med anledning av det tillkännagivande som riksdagen beslutade om 2016. Sverigedemokraterna kan ställa sig bakom mycket av det som föreslås i propositionen. Samtidigt finns det konkreta förslag i propositionen som behöver justeras, och vissa förbättringar och tillägg behöver göras. Överlag så råder det delade meningar om huruvida begränsningar av utfodringen skulle leda till mycket färre viltolyckor och mindre skador på åkrar och skogar eller ej. Varje form av reglering innebär en inskränkning i den fria äganderätten och bör därför användas endast som en sista utväg. Dessutom finns det en viss risk för rättsosäkerhet i tillämpningen om regeringen skulle få bemyndigande att reglera detaljerna i förordningsform snarare än att tydliga villkor slås fast i själva lagen. Eftersom såväl viltolyckor som skador på jordbruk och skog ökar står det dock klart att det behövs några typer av åtgärder kopplat till utfodringen av vilt. Det är också viktigt att de regleringar som finns på plats möjliggör utfodring av vilt under kalla vintrar samt att det finns möjlighet att införa begränsningar i utfodringar och i övrigt kunna styra utfodring för att förhindra spridning av smitta.

Vi menar att frågan om utfodring av vilt i första hand ska regleras frivilligt mellan markägare, eventuella arrendatorer och berörda jägare. Länsstyrelserna bör ges i uppdrag att medverka till att dessa parter lyckas uppnå enighet i fråga om utfodring. Endast i de fall där enighet inte kan uppnås och endast där skada som bedöms vara kopplad till utfodring av vilt har kunnat påvisas objektivt, ska länsstyrelserna kunna reglera utfodringen. Frivilliga överenskommelser och samråd är också viktiga för att hantera eventuella intressekonflikter till följd av att utfodringsplatser kan locka till sig vilt från ett större omland och på så sätt påverka andra markägares jaktbara vilt. För rättssäkerhetens och förutsägbarhetens skull är det också angeläget att redan på förhand ha slagit fast vilka villkor som ska vara uppfyllda för att en allvarlig och påvisad skada ska kunna anses föreligga. Det kan vara villkor såsom en viss procentuell andel skada på växande grödor, en viss procentuell mängd skador på levande rotstockar, till följd av fejning eller barkgnag, eller en viss volym på viltskadorna i området.

För att minska eventuella intressekonflikter eller samhällliga skador bör platserna för viltutfodring som utgångspunkt endast få vara lokaliserade på ett visst minimi-avstånd från allmän asfalterad väg eller grannes mark där det växer odlade grödor. Detta såtillvida annat inte överenskommit mellan markägare, eventuella arrendatorer och jägare.

En önskan om att kunna begränsa utfodringen av vilt, geografiskt och tidsmässigt, föranleds framför allt av de skador som uppstår till följd av klövdjurs betande och bökande, inte minst vildsvinens. Vi ser ingen anledning att utvidga en reglering till andra arter, utöver det som sagts om smittspridning eller vid akut foder/matbrist i naturen under kalla vintrar eller motsvarande. Inkludering av andra arter skulle innebära en begränsning som inte står i proportion till den skademinskning som åsyftas med bestämmelserna och medföra risker för onödig byråkrati. Att begränsa regleringen till klövvilt är också i överensstämmelse med det tillkännagivande riksdagen fattade beslut om 2016 och på viket regeringens förslag till stora delar bygger.

2018 antog Jordbruksverket, Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) och Svenska Jägarförbundet en beredskapsplan för hantering av afrikansk svinpest, om den skulle komma till Sverige. Beredskapsplanen bygger på isolering av en geografiskt begränsad population, för att sedan utrota den helt. I samband med en sådan åtgärd kan det finnas skäl att även förhålla sig till frågan om utfodringens omfattning och eventuella begränsningar. SVA eller annan myndighet som regeringen beslutar bör därför få möjlighet att reglera utfodringen av vilt samt vidta andra nödvändiga åtgärder rörande viltet, i syfte att förhindra att smitta sprids mellan djur eller från djur till människa.

Vissa markägare, arrendatorer eller jägare utfodrar vilt med sockerbeter eller rotfrukter i sådan omfattning att det i stark omfattning påverkar såväl djurens beteende och näringsintag som intilliggande marker och trafiksäkerhet. Vi anser därför att det finns skäl för kommuner eller statliga myndigheter att kunna begränsa det volymmässiga omfånget av sådan utfodring för att komma åt de värsta sidoeffekterna av utfodringen. Även i dessa fall ska sådana förbud eller begränsningar göras först om markägare, arrendatorer och jägare inte kunnat komma överens, trots länsstyrelsens aktiva medverkan och förutsatt att objektivt skadlig påverkan kan påvisas i det enskilda fallet.

I och med att det råder delade meningar om utfodringens effekter på skador och viltolyckor bör de regleringar som nu införs utvärderas inom 2–5 år efter ikraftträdandet, för att möjliggöra eventuella justeringar i regelverket inom ett rimligt tidsspann.

Martin Kinnunen (SD)

Runar Filper (SD)

Mats Nordberg (SD)

Staffan Eklöf (SD)

Yasmine Eriksson (SD)